

EESTI KULTUURISELTSIDE ÜHENDUS

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse õppepäev Rakveres, mille teemaks "Kodukoha kultuurilugu ja seltsid", keskendus seltsitegevusele. Valter Haamer Eesti Kultuuriseltside Ühendusest kõneles seltside osast kodukoha kultuuriloo kujundamisel ja säilitamisel. "Meie seltsiliikumine on 150 aastat vana, meil on seltside ajalood, kodu uurimine heal järjel, meil on vastutus, et see, mis oli, jääks alles, ja meie panus oleks nähtav ja arvestatav," rõhutas Haamer.

Kuidas koguda ja jäädvustada infot kodupaiga kultuuriloo uurimisel ning arhiveerida seltside materjale, kõnelesid Lea Teedema Eesti Ajalooarhiivist ja Tiina Tael Eesti Rahva Muuseumist. Lea Teedema andis näpunäiteid, missuguseid dokumente ja kui kaua tuleks säilitada. Ta selgitas, kuidas leida rikkalikest kataloogidest just endale vajalik, juhatas teed virtuaalse arhiivi infosüsteemi <http://ais.ra.ee/> ning veebikeskkonda www.ra.ee/saaga.

Tiina Tael Eesti Rahva Muuseumist tutvustas sealseid rikkalikke kogusid ja materjalide kättesaamise võimalusi. Tegevussuundadena aastail 2016–2019 tõi ta esile teema "Seltsid ja kirjasõna", mille raames kutsus seltsi osalema seltside väljaannete raamatulaadal oktoobris uues ERMi majas. Tegeldakse veel valdkondadega "Seltsid ja meedia", "Seltsid ja noored", "Seltsid ja eestvedajad" ning "Seltsid ja Eesti Vabariik 100". Ühendus kutsub kõiki seltsi tähistama EV 100 aastapäeva – olgu selle märgiks koostöös kohaliku rahvaga korraldatud päevakohane sündmus või seltsielu jäädvustamine kirjasõnas ja pildis. Rahvakultuuri Keskuse rahvakultuurispetsialist Lääne-Viru maakonnas Pilvi Lepiksoo ütles, et Lääne-Virumaal on palju rahvakultuuriseltse, mis on moodustatud koori, orkestri või tantsurühma(de) baasil ja kuuluvad keskseltside alla, tehes koostööd ka omavahel.

"Seltsi mittekuulumine ei välista koostöövõimalust ja seltsi tegevusest osavõttu," rõhutas Lepiksoo. "Need, kes tegelevad kultuuriga laiemalt, on põhiliselt haridus- ja kultuuriseltsid. Lisaks neile, kes kuuluvad EKSÜsse, tegelevad meil aktiivselt veel Neeruti Selts Kadrinas, Viru-Nigula Haridusselts, Venevere Haridus- ja Kultuuriselts, Karepa Selts, Roela Kodukant," loetles ta.

Õppepäeval osales 28 inimest, esindatud oli 13 seltsi ja kaheksa organisatsiooni või asutust.

Eesti Kultuuriseltside Ühendus on seltside liit – keskselts, mis ühendab eesti kultuuri, vaimuse ja rahvusliku kasvatuse edendamise nimel tegutsevaid seltsi nii Eestis kui ka välisriikides. Lääne-Virumaalt on EKSÜ liikmeteks Juhan Kunderi Selts, Muuga Maanaisteselts Eha ja Rakke Valla Hariduse Selts.

Vastab Eesti Kultuuriseltside Ühenduse tegevjuht Margit Reinkubjas **Mida saavad seltsid teha kodukoha kultuuriloo kujundamisel ja säilitamisel?**

Meie (seltsid) oleme oma kodukoha hoidjad ja arendajad. Arendamiseks on tarvis tunda kodukoha minevikku ja orienteeruda tänapäevas. Kodukoha uurimisega on tegeletud eri aegadel eri sügavusega, kuid kodukoha minevik on ammendamatu uurimise allikas. Et uurimise allikad (inimesed, dokumendid, esemed) ei kaoks või häviks, on vaja rutata kodukoha uurimisega ja selle kirjasõnas säilitamisega. EKSÜ korraldab igal sügisel Eesti Rahva Muuseumis kultuuriseltside väljaannete müüginäituse, kuhu on oodatud kõik huvilised tutvuma seltside kirja pandud kultuurilooga.

Hinnatavad on ka kohaliku ajaloo materjalide alusel kirjutatud näidendid ja nende lavastused.

Missugused soovitusel tasuks igal inimesel kõrva taha panna kodupaiga kultuuriloo kogumisel, uurimisel ja jäädvustamisel?

Kõigil kultuuripärandi uurijatel tasub julgesti pöörduda ERMi ja arhiivide poole. Praeguseks digiteeritud materjalid on väga kergelt kättesaadavad, mis teeb koduloo uurijate töö palju kergemaks.

Missugused teemad-mõtted tõusid esile Eesti Kultuuriseltside Ühenduse õppepäeval?

On tarvis hoolitseda kogutud materjalide kirjastamise eest, kõige väärtuslikumad ajalooallikad (esemed, dokumendid, arhiivimaterjalid) tuleb anda üle ERMile või arhiivile – nii muuseum kui arhiivid aitavad igakülgsest kaasa nende materjalide säilitamisele ja avalikule kasutamisele.

Inna Grünfeldt, reporter

inna.grynfeldt(at)ajaleht.ee